

Med högre växel mot osäker framtid

SVERIGES EKONOMI OCH BYGGANDE

Tillväxten i svensk ekonomi växlade upp rejält under 2015. BNP-ökningen blev strax över 4 procent, vilket innebar en kraftig ökning jämfört med 2014, då tillväxten stannade på 2,3 procent.

En gradvis återhämtning av den globala ekonomin efter finanskrisen påverkade svensk export positivt, den svenska lågräntepolitiken gynnade inhemsk konsumtion och bidrog även till en större internationell efterfrågan på svenska varor och tjänster genom att den höll nere värdet på kronan.

Det finns utsikter för en fortsatt stark tillväxt i år och nästa år. Inte minst spelar en fallande arbetslöshet en viktig roll. Osäkerheten ökar dock alltmer när det gäller förutsättningarna efter 2017. Bland frågetecknen finns världskonjunkturens läge, där valet i USA och Kinas tillväxt är

till att lyfta BNP-ökningen. I motsatt riktning verkar bruttoinvesteringarna, där ökningstakten väntas bromsa in det närmaste året. Förutsättningarna för hushållens konsumtion ser fortsatt goda ut de närmaste två åren.

Räntenivån väntas inte justeras nämnvärt under perioden, oljepriserna är låga och arbetslösheten sjunker i snabb takt. Trots en osäker omvärldskonjunktur, går det att skönja en viss ljusning för svensk industri. En orsak till detta är den snabbt växande tjänsteexporten, där även företag med traditionell inriktning ökar sitt tjänsteinnehåll. Utvecklingen har även varit positiv inom branscher som läkemedels-, fordons- och skogsindustrin medan Kinas inbromsning har försvårat läget för både metall- och gruvindustrin.

andra avarter i form av svarta hyreskontrakt och trångboddhet.

Flerbostadshusbyggandet har emellertid lagt in en högre växel och enligt en färsk enkät,

” Hushållens konsumtion och exporten ökade för andra året i rad med drygt 7 procent.

Jens Linderoth
analytiker, Industrifakta

gjord av Industrifakta, har de största kommunerna skruvat upp ambitionerna ytterligare för att få fram byggklar mark de närmaste åren.

Boverkets bostadsbehovsanalyser indikerar att det kommer att krävas i det närmaste ett nytt miljonprogram de kommande tio åren. Flerbostadshusbyggandet kan således bli en stark motor för Sveriges ekonomiska tillväxt framöver.

Rekryteringssvårigheterna och kapacitetsbristen i entreprenadledet kvarstår emellertid och kan fortsätta att sätta käppar i hjulet trots höga ambitioner från både kommuner och dess bostadsbolag.

Bygginvesteringarna bromsar in

Industrifakta släppte i mars i år årets första konjunkturrapport, Marknadstrender Bygg, som sammanfattar läget på byggmarknaden. 2015 påbörjades husbyggnadsprojekt till ett värde av drygt 194 miljarder kronor, en volymökning med knappt 2 procent jämfört med 2014.

Av dessa investeringar svarade bostadsbyggandet för nästan hälften, medan övrig volym utgjordes av ny- och ombyggnad av privata och offentliga lokaler. Nybyggandet av småhus och flerbostadshus ökade kraftigt. Flerbostadshusbyggnadet växte starkast med närmare 20 procent. Utvecklingen för privata och offentliga lokaler blev avsevärt sämre och totalt sett minskade volymen med 7 procent.

Industrifakta väntar en blygsam tillväxt på omkring 2 procent för den totala volymen påbörjade husbyggnadsprojekt i år. Ökningstakten för bostadsbyggandet spås bromsa in och lokalbyggandet väntas endast växa med ett par procent. Ett ansträngt kostnadsläge inom offentlig sektor samt omprioriteringar väntas leda till att bygginvesteringar skjuts fram något i tiden.

Industrins byggande väntas ta fart under nästa år när kapacitetsutnyttjandet börjar bli mer ansträngt. Starkast tillväxt väntas inom kontor och handel.

En låg räntenivå, en växande tjänstesektor och ett behov av mer handelsytor i tillväxtregioner bidrar till att locka kapital till lokalinvesteringar.

” Byggnadet av flerbostadshus har lagt in en högre växel och kan bli en stark motor för Sveriges ekonomiska tillväxt framöver.

jokrar i leken. På hemmaplan måste vi dämpa den ökade skuldsättningen bland hushållen, utan att privatkonsumtionen blir lidande. Till detta kan läggas oron för nya terrorattacker och obalanser i flera europeiska ekonomier, vilka kan drabba efterfrågan och investeringsviljan i vårt närområde.

Offentlig konsumtion lyfter tillväxten

Den internationella återhämtningen och den fortsatt låga räntenivån var två faktorer som inverkade positivt på Sveriges tillväxt 2015. Utöver att gynna hushållens konsumtion och exporten, fick de även positiva effekter på bruttoinvesteringarna, som för andra året i rad ökade med drygt 7 procent. Husbyggnadet var ett exempel på investeringsområde som ökade och bostadsbyggandet, med flerbostadshusbyggandet i spetsen, svarade för den mest positiva tillväxten. En annan bidragande orsak till fjolårets starka tillväxt var ökningen av den offentliga konsumtionen, som en effekt av den kraftiga flyktinginvandringen.

Enligt bedömningar kommer offentlig konsumtion att växa ännu kraftigare i år, vilket hjälper

Strukturella utmaningar

Utvecklingen ser således positiv ut på kort sikt, med starka tillväxtsiffror i år och nästa år. Det är emellertid en konjunkturtillväxt som tampas med ett antal strukturella utmaningar. En sådan är behovet av en fungerande arbetsmarknadsintegration av den stora grupp av flyktinginvandrare som kommit till Sverige den senaste tiden. Sker inte detta på ett tillfredsställande sätt, väntas BNP-tillväxten per capita sjunka kraftigt och på sikt ökar risken för negativa konsekvenser av en ökad polarisering i samhället. Det finns samtidigt en stark potential i situationen. Om integrationen lyckas väl, får Sverige ett växande konsumtions- och skatteunderlag, vilket är viktigt med tanke på den växande gruppen äldre i samhället.

En annan utmaning är bristen på bostäder, som redan idag är ett stort problem för många ungdomar och studerande. Svårigheterna att hitta bostad i tillväxtregioner minskar möjligheterna för företag att rekrytera personal. Dessutom skapas inlåsnings på bostadsmarknaden med kraftigt stigande bostadspriser och

Kontaktperson

Jens Linderoth, Analytiker
jens.linderoth@industrifakta.se
0725-05 61 87

